

O Ś R O D E K B A D A N I A O P I N I I P U B L I C Z N E J

Preferencje partyjne Polaków w drugiej połowie stycznia `99

- Gdyby wybory parlamentarne miały odbyć się w drugiej połowie stycznia (a więc w okresie nasilenia społecznych protestów), to zainteresowanie nimi nie byłoby duże. Zdecydowana gotowość pójścia do takich wyborów wyraziło tylko dwie piąte pytanym. Jedna czwarta osób z wahaniem odpowiedziała, że „raczej” poszłaby głosować.
- Osoby te (wylaczywszy niezdecydowanych na kogo głosować) najczęściej deklarowały, że w głosowaniu poparłyby AWS (30%) i SLD (29%). Wśród czterech ugrupowań, które w drugiej połowie stycznia otrzymały powyżej pięciu procent, znalazły się również UW (15%) i PSL (12%).
- O ile od poprzedniego pomiaru, notowania poszczególnych partii zmieniły się w niewielkim stopniu (najbardziej pogorszyła swój wynik UP: z 5% do 3%), to w dłuższej perspektywie zyskały UW i PSL. Notowania Unii Wolności nieznacznie, acz systematycznie rosną od listopada (w październiku partia ta uzyskiwała 11%), natomiast Polskiego Stronnictwa Ludowego - od października (we wrześniu ugrupowanie to otrzymywało 7%).
- W drugiej połowie stycznia aż 17% osób, które wyraziły gotowość głosowania nie miało określonych preferencji.

Warszawa, luty 1999 r.

Cytowanie, publiczne odtwarzanie, kopiowanie oraz wykorzystywanie w innej formie danych, informacji i opracowań zawartych w tej publikacji jest dozwolone pod warunkiem podania źródła.

* * *

W drugiej połowie stycznia, sytuacja w naszym kraju stawała się coraz bardziej napięta. Trwał protest anestezjologów. Polskie zaczęły paralizować blokady organizowane przez rolników. Swoją protest rozpoczęły pielęgniarki i położne. Do opinii publicznej dotarła zapowiedź zorganizowania przez Komitet Obrony Reformy Ochrony Zdrowia dwugodzinnego strajku. Mówiło się wówczas także o groźbie wybuchu protestu hutników. O tym, jak w kontekście tych wszystkich wydarzeń wyglądało poparcie dla partii politycznych informuje nasze najnowsze badanie¹.

* * *

Zdecydowana gotowość wzięcia udziału w wyborach parlamentarnych - gdyby miały się one odbywać w drugiej połowie stycznia - zadeklarowało dwie piąte Polaków.

GDYBY W NAJBLIŻSZA NIEDZIELE ODBYŁY SIĘ WYBORY DO SEJMU, TO CZY WZIALBY(ELABY) PAN(I) W NICH UDZIAŁ?	
zdecydowanie tak	39%
raczej tak	25%
raczej nie	11%
zdecydowanie nie	15%
trudno powiedzieć	10%

Preferencje parlamentarne

¹ Sondaż Osrodka Badania Opinii Publicznej z 23-26 stycznia 1999 r., przeprowadzony na reprezentatywnej 951-osobowej ogólnopolskiej próbie Polaków od 18 roku życia. Maksymalny błąd dla takiej wielkości próby wynosi +/-3%, przy wiarygodności oszacowania równej 95%.

W porównaniu z pomiarem z pierwszej połowy miesiąca, wyniki preferencji wyborczych nie zmieniły się zasadniczo. Rankingowi przewodzą Akcja Wyborcza Solidarność (30%) i Sojusz Lewicy Demokratycznej (29%). Następne w kolejności ugrupowania uzyskują poparcie dwukrotnie niższe. Na Unie Wolności gotowych byłoby głosować 15%, a na Polskie Stronnictwo Ludowe 12% osób, które w sposób bardziej lub mniej zdecydowany wyraziły zainteresowanie udziałem w głosowaniu.

PREFERENCJE WYBORCZE POLAKÓW ²												(Dane w proc.)	
	I. '98	II. '98	III. '98	IV. '98	V. '98	VI. '98	IX. '98	X. '98	XI. '98	XII. '98	I. '99	I-2. '99	
Akcja Wyborcza „Solidarność” (M. Krzaklewski)	34	33	28	27	30	30	27	31	34	31	29	30	
Sojusz Lewicy Demokratycznej (L. Miller)	25	26	28	28	24	24	31	28	30	28	28	29	
Unia Wolności (L. Balcerowicz)	14	11	15	12	13	13	14	11	12	13	14	15	
Polskie Stronnictwo Ludowe (J. Kalinowski)	6	9	7	9	7	8	7	9	9	10	11	12	
* Unia Pracy (M. Pol)	7	7	5	8	6	7	5	4	3	5	5	3	
Ruch Odbudowy Polski (J. Olszewski)	4	4	4	5	6	6	5	4	3	4	3	3	
**** Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (T. Maminski)	4	3	4	5	6	3	5	6	4	3	4	3	
** Unia Polityki Realnej (S. Michalkiewicz)	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	
Chrześcijańska Demokracja III Rzeczypospolitej (L. Walesa)	2	2	3	2	3	4	1	2	2	2	1	1	
Konfederacja Polski Niepodległej - Obóz Patriotyczny (A. Słomka)	-	-	-	-	-	-	1	1	1	0	1	1	
Krajowe Porozumienie Emerytów i Rencistów Rzeczypospolitej (E. Postulka)	1	2	1	1	1	3	2	2	1	1	2	1	
*** Blok dla Polski (A. Gasienica-Makowski)	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	
pozostałe partie	1	1	3	1	2	0	1	0	0	1	0	1	

* - do lutego '98 podawano nazwisko A. Małachowskiego

** - do kwietnia '98 pytano o Unie Prawicy Rzeczypospolitej

*** - do czerwca '98 pytano o Narodowo Chrześcijańsko Demokratyczny Blok dla Polski i podawano nazwisko S. Kowolika

**** - do czerwca '98 podawano nazwisko Z. Ruminskiego

Warto zauważyć, że o ile w stosunku do poprzedniego pomiaru notowania UW i PSL nie zmieniły się zasadniczo (różnica w granicach błędów), to w dłuższym okresie można zaobserwować dynamikę poparcia. Jeszcze w październiku UW miała 11%

² Na kartach umieszczono partie w kolejności alfabetycznej; w nawiasach podano nazwiska liderów. Prezentowane w tabeli wyniki preferencji odnoszą się do wszystkich uprawnionych do głosowania osób, które zadeklarowały

głosów, ale przy każdym kolejnym pomiarze partia ta nieznacznie (po 1 punkcie procentowym) poprawiała swój rezultat. Podobnie jest z PSL - jeszcze we wrześniu ugrupowanie to miało 7%. W dwóch kolejnych miesiącach notowania tego ugrupowania kształtowały się na poziomie 9%, a następne trzy pomiary wskazywały za każdym razem na wynik o punkt procentowy wyższy.

W przeciwieństwie do dwóch poprzednich badań, tym razem na wejście do Sejmu nie mogłaby liczyć Unia Pracy. Partia ta uzyskuje obecnie 3% głosów. Tyle samo mają jeszcze dwie inne formacje: Ruch Odbudowy Polski i Krajowa Partia Emerytów i Rencistów.

Spośród innych ugrupowań umieszczonych na naszej liście, każda otrzymuje minimalne - jednoprocetowe - poparcie. Są to: Unia Polityki Realnej, Chrześcijańska Demokracja III Rzeczypospolitej, Konfederacja Polski Niepodległej - Obóz Patriotyczny i Krajowe Porozumienie Emerytów i Rencistów RP. Dla ugrupowań innych niż zaprezentowane, poparcie zadeklarował co setny pytany.

* * *

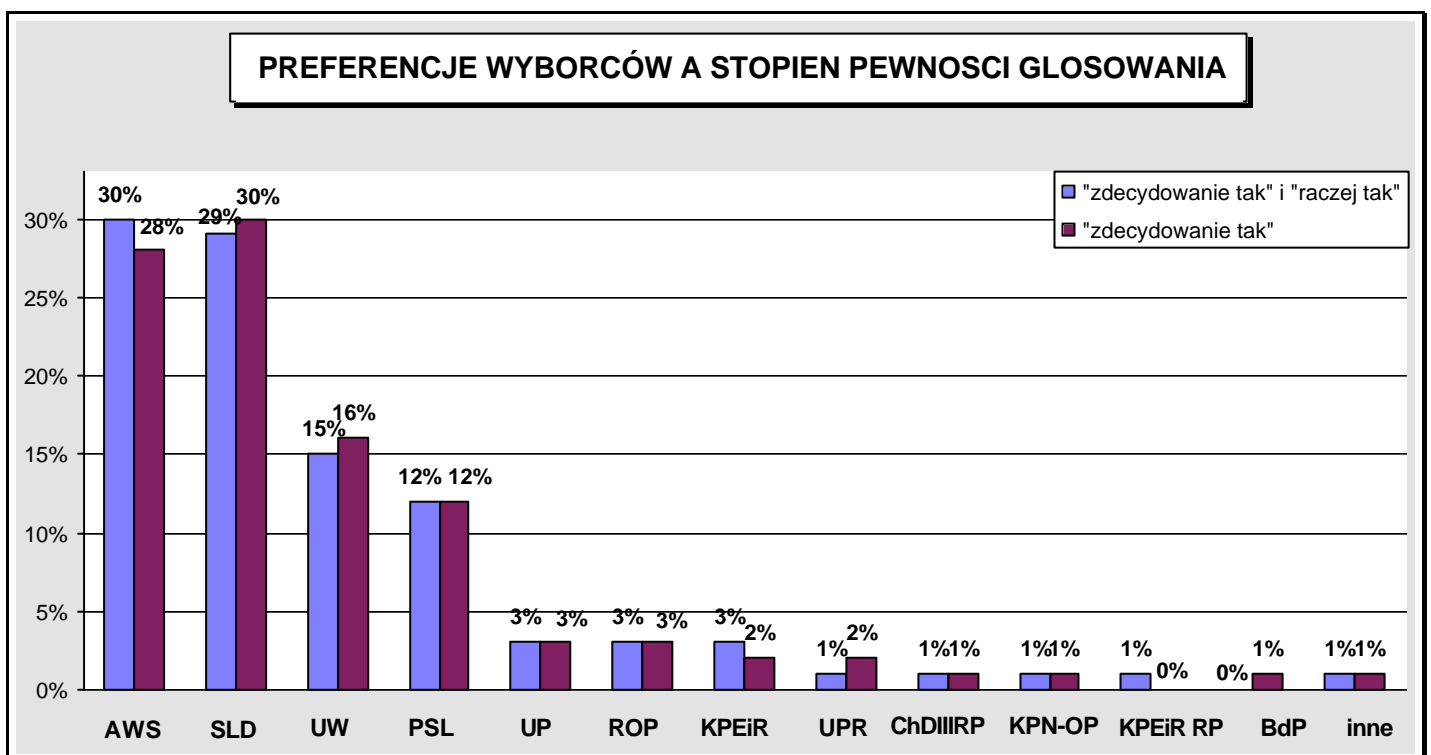
Pod koniec stycznia odnotowaliśmy rekordowo wysoki odsetek osób, które choć wyraziły („zdecydowanie” lub „raczej”) gotowość głosowania, to jednak nie wiedziały jakie ugrupowanie by poparły. W ciągu ostatnich dwunastu miesięcy, najwyższy poziom niezdecydowania odnotowaliśmy tuż przed wyborami samorządowymi - w październiku. Obecnie aż 17% spośród pytanym nie miało określonych preferencji.

	I. '98	II. '98	III. '98	IV. '98	V. '98	VI. '98	IX. '98	X. '98	XI. '98	XII. '98	I. '99	I-2. '99
wahający się kogo poprzeć	11%	11%	14%	9%	10%	9%	13%	16%	10%	11%	14%	17%

(„zdecydowanie” lub „raczej”) gotowość wzięcia udziału w wyborach i jednocześnie miały określone preferencje. Informacje o niezdecydowanych zawiera odrębna tabela.

Wybory „zdecydowanych”

Różnice poparcia - zależnie od stopnia pewności głosowania - nie wpływają zasadniczo na notowania ugrupowań: relatywnie największa - ma miejsce w przypadku AWS (dwa punkty procentowe). Trzeba jednak zaznaczyć, że mimo tych niewielkich zmian odwróciła się kolejność w rankingu: nieco lepiej wypada SLD niż AWS. Podobnie było w pierwszej połowie miesiąca, jednakże wtedy, różnice uwzględniające poziom mobilizacji społecznej były większe.

Dwa styczniowe badania potwierdzają, że na niższej frekwencji skorzystałyby SLD i UW. Z kolei wyższa - sprzyjałaby AWS.

GDYBY W NAJBLIŻSZĄ NIEDZIELĘ ODBYŁY SIE WYBORY DO SEJMU, TO CZY
WZIAŁ(Ę)BY PAN(I) W NICH UDZIAŁ?

	DANE W PROC.					LICZBA OSÓB
	zdecydowa- nie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowa- nie nie	nie wiem	
OGÓŁEM.....	39	25	11	15	10	951
PŁEĆ						
mężczyźni.....	42	24	9	15	10	458
kobiety.....	36	27	12	15	10	493
WIEK						
do 24 lat.....	28	26	16	12	19	146
25-34 lata.....	30	38	14	13	5	167
35-44 lata.....	39	25	8	17	11	204
45-54 lata.....	45	26	8	10	10	168
55-64 lata.....	49	17	7	20	8	111
65 i więcej lat.....	42	18	10	20	10	154
WYKSZTAŁCENIE						
podstawowe.....	31	23	13	20	14	241
zasadnicze zawodowe.....	34	28	9	17	11	287
średnie i pomaturalne.....	42	25	11	12	9	305
wyższe z niepełnym.....	56	25	5	9	4	118
MIEJSCE ZAMIESZKANIA						
wieś.....	34	33	10	12	10	353
miasta do 20 tys.....	46	24	7	15	8	113
miasta 20-100 tys.....	42	20	10	17	12	189
miasta 100-500 tys.....	38	26	12	17	7	181
miasta pow. 500 tys.....	40	11	12	19	18	115
SYTUACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA						
kierownicy i specjaliści.....	63	21	7	5	5	71
prywatni przedsiębiorcy.....	38	21	12	24	5	39
rolnicy.....	32	43	2	10	13	40
robotnicy.....	39	29	10	15	7	182
pracownicy fizyczno-umysłowi.....	33	34	10	14	9	108
gospodynie domowe.....	31	27	15	22	6	48
emeryci.....	44	19	10	16	11	168
renciści.....	37	20	12	23	7	112
uczniowie i studenci.....	32	26	13	8	21	76
bezrobotni.....	30	21	11	17	21	102
RELIGIJNOŚĆ						
wierzący i regularnie praktykujący...	39	29	9	14	9	557
wierzący i nieregularnie praktykujący	40	20	15	12	12	245
wierzący lecz niepraktykujący.....	26	24	9	28	13	112
niewierzący.....	73	16	0	11	0	14
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ						
dobra.....	43	29	10	11	7	143
średnia.....	39	27	11	13	10	516
zła.....	36	20	9	22	13	292
ZAINTERESOWNIE POLITYKĄ						
w ogóle się nie interesują.....	18	20	15	28	20	258
raczej się nie interesują.....	36	32	13	11	9	367
raczej się interesują.....	57	25	4	10	5	262
bardzo zainteresowani.....	80	14	2	3	0	46
trudno powiedzieć.....	21	14	12	25	28	18
POGLĄDY POLITYCZNE						
lewicowe.....	51	24	6	11	7	123
centrolewicowe.....	49	26	9	12	4	94
centroprawicowe.....	51	29	8	8	4	89
prawicowe.....	56	23	10	7	3	156
trudno powiedzieć.....	25	26	12	21	16	489

Dane OBOP; Sondaż z 23-26 stycznia 1999 r.

KANDYDATÓW KTÓREJ PARTII LUB UGRUPOWANIA POPARŁ(A)BY PAN(I) W TAKICH WYBORACH?
 1. AKCJA WYBORCZA SOLIDARNOŚĆ (M.Krzaklewski); 2. BLOK DLA POLSKI (A.Gasienica-Makowski); 3. CHRZEŚCIJAŃSKA DEMOKRACJA III RZECZYPOSPOLITEJ (L.Wałęsa); 4. KONFEDERACJA POLSKI NIEPODLEGŁEJ-OBÓZ PATRIOTYCZNY (A.Słomka); 5. KRAJOWA PARTIA EMERYTÓW I RENCISTÓW (T.Mamiński); 6. KRAJOWE POROZUMIENIE EMERYTÓW I RENCISTÓW Rzeczypospolitej (E.Postułka); 7. POLSKIE STRONNICTWO LUDOWE (J.Kalinowski); 8. RUCH ODBUDOWY POLSKI (J.Olszewski); 9. SOJUSZ LEWICY DEMOKRATYCZNEJ (L.Miller); 10. UNIA POLITYKI REALNEJ (S.Michałkiewicz); 11. UNIA PRACY (M.Poł); 12. UNIA WOLNOŚCI (L.Balcerowicz); 13. inne

	DANE W PROC.													L.OS
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	
OGÓŁEM.....	30	0	1	1	3	1	12	3	29	1	3	15	1	488
PŁEĆ														
mężczyźni.....	28	0	0	0	2	0	12	3	33	2	3	15	1	251
kobiety.....	33	0	2	1	3	1	12	3	25	1	3	16	0	237
WIEK														
do 24 lat.....	37	0	0	0	0	0	14	2	16	4	2	21	2	61
25-34 lata.....	32	0	1	0	0	0	15	1	17	3	4	27	0	87
35-44 lata.....	27	0	3	2	3	0	10	4	30	1	4	16	1	106
45-54 lata.....	28	1	0	0	3	1	11	7	33	0	5	10	0	102
55-64 lata.....	28	1	0	1	5	2	9	2	44	2	1	5	0	60
65 i więcej lat.....	33	0	3	1	6	0	12	1	34	0	1	10	0	72
WYKSZTAŁCENIE														
podstawowe.....	36	0	5	1	10	2	16	1	28	0	1	1	0	92
zasadnicze zawodowe.....	43	1	1	0	1	0	13	5	26	0	4	5	1	144
średnie i pomaturalne.....	25	0	0	1	1	0	12	4	34	1	4	18	1	167
wyższe z niepełnym.....	14	1	0	2	1	0	4	2	24	5	4	42	0	85
MIEJSCE ZAMIESZKANIA														
wieś.....	33	0	3	1	2	0	23	1	23	1	1	11	1	188
miasta do 20 tys.....	42	0	0	0	3	1	9	2	30	2	1	10	0	62
miasta 20-100 tys.....	29	0	1	0	5	1	4	3	32	1	6	16	0	89
miasta 100-500 tys.....	23	1	0	1	4	0	3	8	36	3	5	15	0	100
miasta pow. 500 tys.....	21	2	0	3	0	0	1	5	27	0	5	36	0	50
SYTUACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA														
kierownicy i specjaliści.....	12	2	0	3	0	0	1	3	25	2	7	44	0	53
prywatni przedsiębiorcy.....	32	0	0	5	0	0	6	4	18	0	4	31	0	20
rolnicy.....	17	0	8	0	0	0	55	0	12	0	3	0	5	23
robotnicy.....	37	1	0	0	0	0	13	8	25	0	5	10	0	98
pracownicy fizyczno-umysłowi.....	31	0	0	0	4	0	7	3	34	3	4	14	0	61
gospodynie domowe.....	33	0	4	0	0	0	19	5	27	0	0	12	0	21
emeryci.....	32	0	2	1	6	1	11	1	39	1	1	7	0	87
renciści.....	35	0	1	1	9	3	11	2	33	0	1	3	0	53
uczniowie i studenci.....	29	0	0	0	0	0	9	0	11	7	4	35	4	36
bezrobotni.....	33	0	3	0	5	0	9	4	35	0	2	8	0	33
RELIGIJNOŚĆ														
wierzący i regularnie praktykujący.....	40	0	2	1	3	1	12	4	21	1	3	10	1	302
wierzący i nieregularnie praktykujący.....	19	1	0	1	2	0	13	4	34	2	4	20	0	119
wierzący lecz niepraktykujący.....	7	0	0	0	2	0	2	2	62	0	0	25	0	48
niewierzący.....	6	0	0	0	0	0	0	0	51	8	0	35	0	13
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ														
dobra.....	30	0	0	0	0	0	4	2	25	4	2	34	0	90
średnia.....	32	1	1	1	1	0	12	5	28	1	4	14	0	273
zła.....	28	0	3	1	8	1	16	1	33	1	2	4	2	125
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ														
w ogóle się nie interesują.....	35	0	1	1	6	1	18	5	26	0	0	7	0	66
raczej się nie interesują.....	34	0	2	1	1	0	13	3	26	2	4	13	0	185
raczej się interesują.....	26	1	0	1	3	0	10	4	30	1	5	18	1	192
bardzo zainteresowani.....	23	2	0	0	3	0	6	0	43	2	0	17	4	40
trudno powiedzieć.....	39	0	0	0	18	0	0	0	0	0	0	43	0	5
POGLĄDY POLITYCZNE														
lewicowe.....	8	0	0	0	3	0	10	0	70	0	3	3	3	84
centrolewicowe.....	7	0	0	0	0	0	20	0	49	2	11	11	0	61
centroprawicowe.....	24	2	2	0	2	0	3	1	5	5	4	53	0	63
prawicowe.....	64	1	2	3	2	2	6	7	4	1	0	8	0	111
trudno powiedzieć.....	30	0	1	0	5	0	17	4	26	1	2	13	0	169

Dane OBOP; Sondaż z 23-26 stycznia 1999 r.